

INWENTARZ ARCHIWUM STANISŁAWA GLIWY

Zespół archiwaliów, druków i prac S. Gliwy w zasobie Archiwum Emigracji składa się z kilku darów od różnych osób. Największą część stanowi dar Maji Cybulskiej z 1996 roku. Cybulska podarowała komplet druków (akcydensów, plakatów, afiszy, okładek, projektów itd.), które Gliwa wykonał w Mabledon Park. Część drugą stanowią materiały zebrane przez prof. Andrzeja Kłossowskiego, który gromadził druki i kserokopie różnych tekstów, przygotowując własne publikacje. Część trzeba to grafiki i książki z grafikami pozyskane z różnych źródeł lub zakupione na aukcjach. Ostatni fragment – maszyny i warsztat drukarski – są darem Jarosława Koźmińskiego z Londynu. Artykuły na temat maszyn drukarskich ukazały się w prasie uniwersyteckiej Krasnodębska J., *Dary z Londynu*, „Głos Uczelni. Pismo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika” 2005, nr 6; Matysiak P., *Warsztaty drukarskie*, „Głos Uczelni. Pismo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika” 2009, nr 6).

Sygn. AE/SG-O/I

Korespondencja z Andrzejem Kłossowskim

1. Listy do A. Kłossowskiego, 1977-1980
2. Listy do A. Kłossowskiego, 1981-1986
3. Kopie listów A. Kłossowskiego do S. Gliwy, 1977-1986

Sygn. AE.SG-O/II

Korespondencja z Andrzejem Kłossowskim

1. Listy Marii Gliwy do A. Kłossowskiego, 1986-1988
2. Listy Marii Gliwy do A. Kłossowskiego, 1989-1992
3. Listy Marii Gliwy do A. Kłossowskiego, 1993-1996
4. Listy Zofii Linder, siostry S. Gliwy do A. Kłossowskiego, 1980-1986
5. Listy S. Gliwy do Anny Lipiec (kopie), 1977-1981
6. Listy Anny Lipiec do A. Kłossowskiego, 1980-1981

Sygn. AE/SG-O/III

Materiały niedrukowane

1. Lipiec A., „Stanisław Gliwa, polski artysta – drukarz na obczyźnie”, praca magisterska, maszynopis, Uniwersytet Wrocławski, Instytut Bibliotekoznawstwa 1980. 281

Sygn. AE/SG-O/IV

Druki zwarte o S. Gliwie

1. Cybulska M. E., *Rozmowy ze Stanisławem Gliwą*, Londyn 1990.
2. Cybulska M. E., *Urywki kroniki szpitalnej. Mabledon Park Hospital*, Londyn 1992.
3. Huppenthal J., *Pamięci Marii i Stanisława Gliwów. Zasłużonych dla rozwoju i popularyzacji kultury polskiej na obczyźnie*, Toruń 2010.

4. Huppenthal J., *Sercem i dłonią. Spuścizna po Stanisławie Gliwie w zbiorach Książnicy Miejskiej im. Mikołaja Kopernika w Toruniu*, Toruń 1994.
5. *Zbiory i prace dotyczące emigracji i Polonii w Bibliotece Uniwersyteckiej oraz Książnicy Miejskiej w Toruniu. Informator*, red. M. A. Supruniuk, Toruń 1999 (Zbiory i Prace Polonijne Bibliotek Polskich, t. 10).

Sygn. AE/SG-O/V

Druki zwarte o S. Gliwie

1. *Stanisław Gliwa. 1910–1986. Polski artysta książki na obczyźnie*, Toruń 1987.
2. *Stanisław Gliwa. Artysta grafik, drukarz i typograf wierny tradycji*, oprac. J. Huppenthal, Toruń 1997.
3. *Stanisław Gliwa. Typograf*, oprac. W. Kaczorowski, Wrocław 1990.
4. *Między Toruniem a Londynem. Korespondencja Stanisława Gliwy z Janiną i Zygfriedem Gardzielewskimi*, oprac. Z. Jędrzyński, Toruń 2006

Sygn. AE/SG-O/VI

Druki zwarte o drukarstwie i Gliwie

1. Kaczorowski W., *Edytorskie oblicza bibliofilstwa. Broszury, druki ulotne, akcydensy. Katalog zbiorów*, Wrocław 2021.
2. Lameński L., *Stach z Warty Szukalski i Szczep Rogate Serce*, Lublin 2007.
3. Niemaszek R. S., *Żegnaj, dawna Słocino*, Warszawa–Rzeszów 2010.
4. *Polskie druki bibliofilskie. Broszury i druki ulotne*, oprac. W. Kaczorowski, Wrocław 1996.
5. Ward A., Ward P., *The Small Publisher. A Manual & Case Histories*, Cambridge 1979.

Sygn. AE/SG-O/VII

Artykuły o S. Gliwie i książkach

1. ABC [S. Legeżyński?], *Po kongresie książki*, „Gazeta Niedzielną” 1970, nr 40 (1157); Bielatowicz J., *Notatki*, „Życie. Katolicki Tygodnik Religijno-Kulturalny” 1953, nr 24 (312); Bielatowicz J., *Piśmiennictwo emigracyjne w roku 1963*, „Tydzień Polski” 1964, nr 6 (34); Bielatowicz J., *U wrot finczlejowskich*, „Wiadomości” 1962, nr 1 (823); Bohusz-Szyszko M., *Wystawa czterech drukarzy-artystów*, „Tydzień Polski” 1968, 30 XI; can, *Kleinodien der Buchdruckerkunst. Privatpresse Stanislaw Gliwa in einer PH-Ausstellung*, „Reutlinger Generalanzeiger” 1980, 17 X.
2. R., *The Work of the Private Press*, „British Book News” 1964, no. 292; Chałupka R. J., *Stanisław Gliwa – artysta typograf*, „Poligrafika” 1978, nr 12; Cybulska M. E., *Czarne znaki*, „Tydzień Polski” 1986, nr 29; Czerniawski A., *„Nieposkromione bestie słów”*, „Kultura” 1967, nr 9 (239); *Druki Stanisława Gliwy*, „Wiadomości” 1979, nr 11 (1720); Elliston M. F., *Four private press printers*, „Small Printer” 1968, no. 47; Filus T., *Spadkobiercy Williama Caxtona*, „Przekroj” 1977, nr 1656.
3. Frajlich-Zajac A., *Świąteczne życzenia na linorycie*, „Przegląd Polski” 1986, nr 4029; Gliwa-Linder Z., *Stanisław Michał Gliwa*, [w:] *Słocińskie korzenie*, red. B. Pyrkosz, Słocina 1999; Haar Z., *Z Wańkowiczem pod Monte Cassino*, „Przegląd Polski” 1960, nr 3; Heydenkorn B., *Artysta-typograf*, „Związkowiec” 1972, nr 23; Heydenkorn B., *Gliwa*

– *tworca pięknych książek i druków*, „Związkowiec” 1990, nr 97; Heydenkorn B., *Grafik – mistrz sztuki drukarskiej*, „Związkowiec” 1986, nr 72.

4. *Historia Oficyny. Rozmowa z Krystyną i Czesławem Bednarczykami przeprowadzona przez Marka Pytasza 30 października 1983 roku*, „Fraza” 1988, nr 19–20; Hofman I., Rostworowski J., *Mistrzowi Samuelowi w sukurs*, Dziennik Polski i Dziennik Żołnierza, 1963, nr 68

Sygn. AE/SG-O/VIII

Artykuły o S. Gliwie i książkach

1. Janas I., *Polskie firmy wydawnicze w Wielkiej Brytanii po II wojnie światowej (1945–1985)*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 1985–1986, t. 21–22; Jastrzębiec A. [R. Zakrzewski], *Rozmowa ze Stanisławem Gliwą*, „Horyzonty” 1947, nr 1–2; Jurkszus-Tomaszewska J., *Aspekty akcji wydawniczej na emigracji*, [w:] *Oświata, książka i prasa na obczyźnie*, red. C. Czaplński, Londyn 1989; Kaczorowski W., *Nabytki Działu Sztuki Wydawniczej Muzeum Narodowego we Wrocławiu*, „Przegląd Księgarski i Wydawniczy” 1988, nr 4; Kaczorowski W., *Okazja czyni edytora. Okolicznościowe druki bibliofilskie w zbiorach Muzeum Sztuki Książki we Wrocławiu*, [w:] *Druki ulotne i okolicznościowe – wartości i funkcje*, red. nauk. K. Migoń, M. Skalska-Zlat, A. Żbikowska-Migoń, Wrocław 2006. Kaczorowski W., *Zapis Stanisława Gliwy*, „Odra” 1988, nr 6 (321);
2. Kłossowski A., *Jeszcze o Stanisławie Gliwie*, „Przegląd Księgarski i Wydawniczy” 1987, nr 6 (894); Kłossowski A., *Magister Typographus, Niedźwiadek i inni*, [w:] tegoż, *Na obczyźnie. Ludzie polskiej książki*, Wrocław 1984; Kłossowski A., *Stanisław Gliwa, artysta-drukarz 1910–1986*, „Przegląd Księgarski i Wydawniczy” 1986, nr 11 (887); Kłossowski A., *Stanisław Gliwa – artysta drukarz. W dziesiątą rocznicę śmierci*, „Głos Katolicki” 1996, nr 9.
3. Kłossowski A., *Stanisław Gliwa, artysta-typograf (1910–1986)*, „Komunikat Towarzystwa Przyjaciół Książki” 1986, wiosna/jesień 275’ Kłossowski A., *Stanisław Gliwa artysta prawdziwy*, „Wydawca” 1996, nr 5; Kłossowski A., *Wspomnienie o artyście – drukarzu*, „Życie Literackie” 1987, nr 4.; Kościow J., *Powrot prochów Stanisława Gliwy – wybitnego grafika z Londynu do Ojczyzny*, „Bibliotekarz” 2006, nr 11.
4. Kowalewski J., *Ja kocham Cię i nienawidzę – książko...*, „Dodatek Tygodniowy »Ostatnich Wiadomości«” 1964, nr 44 (802); Kowalewski J., *Widok na książkę – z okna oficyny drukarskiej*, „Tydzień Polski” 1963, nr 45 (268); *Kronika miejscowa*, „Kurier Poznański” 1937, nr 274; Legeżyński S., *Adam i „Barbara”*, „Wiadomości” 1975, nr 14 (1514); Linder J., *Malwa nad Tamizą. Wspomnienie o Stanisławie Gliwie – typografie*, „Słowo Powszechne” 1986, nr 162; Lipiec A., *Pisałam o nim pracę magisterską*, „Przegląd Księgarski i Wydawniczy” 1987, nr 6.
5. M. C., *Dumny polski drukarz*, „Dziennik Polski” 1968, nr 246; Nagroda „Wiadomości” za najwybitniejszą książkę pisarza polskiego na emigracji w r. 1972. Laureat: Karol Wędrzigołski za „Pamiętniki”. *Przebieg obrad Jury* [wypowiedź S. Balińskiego], „Wiadomości” 1974, nr 7 (1456); *Nagrody wartownicze dla wydawców książki polskiej*, „Dodatek Tygodniowy »Ostatnich Wiadomości«” 1953, R. VI, nr 23 (241).

Sygn. AE/SG-O/XI

Artykuły o S. Gliwie i książkach

1. *Notatki*, „Życie. Katolicki Tygodnik Religijno-Kulturalny” 1953, nr 32 (320); *Oficyna Stanisław Gliwa*, „Basilisk Press & Bookshop Catalogue” 1980, no. 2; *Oficyna Stanisława Gliwy*, „Kultura” 1980, nr 7/8 (394/395); Ostrowska E., *Jeszcze o St. Gliwie*, „Przekroj” 1977, 6 II, nr 1661; *Polskie fundacje, instytuty, biblioteki i firmy wydawnicze na obczyźnie*, „Pamiętnik Literacki” 1976; *Private pressman*, „The British Printer” 1968, no. 12.
2. Puzdrowski E., *Artysta książki*, „Czas. Tygodnik Społeczny” 1977, 19 VI, nr 25 (125); Puzdrowski E., *Znak czcionki – znak życia (O Stanisławie Gliwie)*, „W Kręgu Książki” 1987, nr 9; Risk R. T., *Stanisław Gliwa, private printer*, „The Private Library. Quarterly Journal of the Private Libraries Association” 1979, 3rd series, vol. 2, no. 1; Rostworowski J., *Stanisławowi Gliwie – typografowi*, „Tydzień Polski” 1964, nr 3; Rostworowski J., *Toast dla Niedźwiadka*, „Wiadomości” 1963, nr 2 (876).
3. *Rozmowa z prof. Bohuszem-Szyszką*, „Dodatek Tygodniowy >>Ostatnich Wiadomości<<” 1954, R. 7, nr 11 (279); Sowiński K., *Znak tożsamości Aleksandra Janty*, „Wiadomości” 1973, nr 43 (1439); „Szczep Szukalszczyków” w *Muzeum Miejskiem*, „Dzień Bydgoski” 1932, nr 133; Wasiaś R., *W Londynie o „Monte Cassino”*, „Opole. Miesięcznik Społeczno-Kulturalny” 1983, nr 2 (150); dokończ.: nr 3 (151).
4. *Wystawa druków ręcznie tłoczonych*, „Wiadomości” 1968, nr 39 (1174); *Wystawa prac oficyn drukarskich*, „Orzeł Biały” 1968, nr 51; Zabielska J., *Instytucje i firmy wydawnicze – oficyny drukarskie*, [w:] *Literatura polska na obczyźnie. 1940–1960*, red. T. Terlecki, t. 2, Londyn 1965.

Sygn. AE/SG-O/X

Artykuły o S. Gliwie i książkach

1. Zagorski W., *Najpiękniejsze druki Stacha ze Słociny*, „Tydzień Polski” 1965, nr 40; Zakrzewski R., *Dęby i malwy Stanisława Gliwy*, „Tydzień Polski” 1989, nr 41; Zakrzewski R., *Gliwy oficyna – z oknem na świat*, „Orzeł Biały” 1986, nr 1408–1409; Zakrzewski R., *Oficyna Stanisława Gliwy*, „Wiadomości” 1968, nr 45; Zakrzewski R., *Oficyny drukarskie. Do redaktora „Wiadomości”*, „Wiadomości” 1969, nr 10 (1197); *Z teki Stanisława Gliwy: Szkic do okładki „Wroblich nocy” Ireny Bączkowskiej*, „Tydzień Polski” 1964, nr 10 (58).

Sygn. AE/SG-O/XI

Teksty i wypowiedzi S. Gliwy

1. *Aleksander Janta przyjaciel „sztuk połączonych”*, [w:] *Janta. Człowiek i pisarz. Praca zbiorowa*, red. J.R. Krzyżanowski, Londyn 1982; *Co tam słycać w Komitecie Budowy Pomnika Katyńskiego w Toronto?*, „Tydzień Polski” 1979, nr 36; *Książka i prasa na pogrzebie czcionki*, „Tydzień Polski” 1983, nr 31; *Melchioriana*, „Tydzień Polski” 1975, nr 12; *Na początku było słowo*, „Tydzień Polski” 1977, nr 7.
2. *Niezwykłe spotkanie*, „Tydzień Polski” 1985, nr 19; *O autorze i technice*, [w:] T. Piotrowski, *Linoryty*, Mabledon, Dartford, Kent 1955; *O reportażu i recenzji*, „Tydzień Polski” 1974, nr 39; *O Samuelu Tyszkiewiczzu i o ex-librisach. Do redaktora*

- „Wiadomości”, „Wiadomości” 1963, nr 37 (911); *O Tadeuszu Terleckim i o zbiorach rękopisów i rysunków. Do redaktora „Wiadomości”*, „Wiadomości” 1968, nr 50 (1185);
3. *O własnej oficynie wędrowniej*, oprac. A. Kłossowski, Toruń 1989; Szukalski i „Rogate Serca”, „Tydzień Polski” [dod. sob. do DPiDŻ] 1978, nr 19; Szukalski, *Tagore, de Valera. Do redaktora „Wiadomości”*, „Wiadomości” 1948, nr 4 (95); Wayzgoose, „Tydzień Polski”, 3.03.1984; „Wiadomości” wolne. *Do redaktora „Wiadomości”*, „Wiadomości” 1970, nr 10 (1249).

Sygn. AE/SG-O/XII

Materiały do biografii

1. Fotografie różne S. Gliwy, 6 sztuk;
2. Kopie wydruków znaków drukarskich [ksero]
3. Fotokopie druków różnych dot. S. Gliwy
4. Materiały różne dot. śmierci S. Gliwy: nekrologi, notatki.
5. Notatki i fiszki Andrzeja Kłossowskiego na temat S. Gliwy.

Sygn. AE/SG-O/XIII

Druki Oficyny Stanisława Gliwy

1. *Adam Mickiewicz. Praca zbiorowa*, red. Z. Kasprzycka, proj. okł. T. Terlecki, rys. A. Mickiewicza S. Gliwa, Londyn: Wydział Kultury i Oświaty Zarządu Głównego Stowarzyszenia Polskich Kombatantów, 1955 (Materiały Oświatowe, nr 9).
2. Anders W., *Bez ostatniego rozdziału. Wspomnienia z lat 1939–1946*, mapy rys. S. Gliwa, Newtown: The Montgomeryshire Printing, 1949.
3. Bączkowska I., *Wroble noce*, proj. okł. S. Gliwa, Londyn: Polska Fundacja Kulturalna, 1963 (Seria I).
4. Bielatowicz J., *Passeggiata. Szkice włoskie*, ukł. graf. S. Gliwa, rys. S. Westwalewicz, Rzym: Instytut Literacki, 1947.
5. *Bitwa o Monte Cassino*, red. J. Bielatowicz, Z. Kasprzycka, proj. okł. S. Gliwa, Londyn: Wydział Kultury i Oświaty Zarządu Głównego Stowarzyszenia Polskich Kombatantów, 1952 (Materiały Oświatowe, nr 7).

Sygn. AE/SG-O/XIV

Druki Oficyny Stanisława Gliwy

6. Bohusz-Szyszko M., *Drawings*, introd. by S. Zahorska, London [Mabledon Park]: Stanisław Gliwa for the Academic Community of the Wilno Stefan Batory University, 1953.
7. Bohusz-Szyszko M., *Rysunki*, przedm. S. Zahorska, proj. i druk S. Gliwa, Londyn [Mabledon Park]: Społeczność Akademicka Uniwersytetu Stefana Batorego, Oficyna Stanisława Gliwy, 1953.
8. Broniewski W., *Komuna Paryska. Fragment poematu*, il. K. M. Sopoćko, Londyn 1975.
9. Czapska M., Czapski J., *Dwugłos wspomnień*, rys. J. Czapski, proj. okł. S. Gliwa, Londyn: Polska Fundacja Kulturalna, 1965 (Seria IV).
10. Frajlich A., *Aby wiatr namalować*, przedm. H. Grynberg, Londyn 1976.

Sygn. AE/SG-O/XV

Druki Oficyny Stanisława Gliwy

11. Grabowski W. T., *Wiersze życiu wyrwane*, Southend-on-Sea 1966.
12. Hemar M., *Im dalej w las*, proj. okł. T. Orłowicz, winiety, przerywniki i ukł. graf. S. Gliwa, Londyn: Polska Fundacja Kulturalna, 1963 (Seria I).
13. Iwaniuk W., *Nemezis idzie pustymi drogami*, Londyn 1978.
14. Janta A., *Godzina dzikiej kaczki. Mała antologia poezji japońskiej*, przedm. J. Miś, Londyn 1966.
15. Janta A., *Po samo dno istnienia*, Londyn 1972.

Sygn. AE/SG-O/XVI

Druki Oficyny Stanisława Gliwy

16. *Kalendarz Dziennika Polskiego w Wielkiej Brytanii*, proj. okł. S. Gliwa (za lata: 1952–1958, 1962–1964), Londyn: „Dziennik Polski i Dziennik Żołnierza”.
17. Koestler A., *Krucjata bez krzyża (Arrival and Departure)*, tłum. G. Herling-Grudziński, proj. okł. S. Gliwa, Rzym: Instytut Literacki, 1947 (Biblioteka Przekładów).
18. Lorca F. G., *Wiersze*, tłum. J. Winczakiewicz, linoryt T. Piotrowski, skład K. Bednarczyk, C. Bednarczyk, S. Gliwa, druk S. Gliwa [?], Mabledon Park, Tonbridge: Oficyna Poetów i Malarzy, 1952.
19. Miciński B., *Portret Kanta i trzy esseye o wojnie*, przedm. K. Regamey, X. A. Jakubisiak, proj. okł. S. Gliwa, Rzym: Instytut Literacki, 1947.
20. *Monte Cassino. W czterdziestolecie bitwy*, proj. okł., il. i ukł. graf. S. Gliwa, Londyn: Stowarzyszenie Polskich Kombatantów, 1984.
21. *Monte Cassino. W dziesięciolecie bitwy*, oprac. J. Bielatowicz, red. Z. Kasprzycka, proj. okł., rys. i ukł. graf. S. Gliwa, Londyn: Stowarzyszenie Polskich Kombatantów, Komitet Obchodu Dziesięciolecia Bitwy, 1954 (Materiały Oświatowe, nr 8).
22. *Nagroda imienia Anny Godlewskiej ufundowana przez syna Juliana 1963–1973*, oprac. K. F. Vincenz, proj. okł., ukł. graf. i druk S. Gliwa, Londyn–Solura: Fundacja Nagrody im. Anny Godlewskiej, 1974.
23. *O Juliuszu Słowackim*, red. Z. Kasprzycka, proj. okł. i portret Słowackiego S. Gliwa, Londyn: Wydział Kultury i Oświaty Zarządu Głównego Stowarzyszenia Polskich Kombatantów, 1949 (Materiały Oświatowe, nr 4).
24. *Pamiętnik wileński*, red. J. Godlewski, proj. okł. S. Gliwa, Londyn: Polska Fundacja Kulturalna, 1972.
25. Przyłuski B. i in., *Samuel Tyszkiewicz. Artysta-typograf*, Southend-on-Sea 1962.

Sygn. AE/SG-O/XVII

Druki Oficyny Stanisława Gliwy

26. Przyłuski B., *Akord. Poezje*, il. i proj. okł. A. Werner, skład ręczny i druk S. Gliwa, C. Bednarczyk, K. Bednarczyk, Tonbridge: Oficyna Poetów i Malarzy, 1951.
27. Przyłuski B., *Listy z pustego domu*, Southend-on-Sea 1964.
28. Przyłuski B., *Strofy o malarstwie*, Londyn–Tonbridge: Studium Malarstwa Sztalugowego Społeczności Akademickiej Uniwersytetu Stefana Batorego, 1953.

29. Raczyński E., *Rogalin i jego mieszkańcy*, proj. okł., ukł. graf. i druk S. Gliwa, Londyn: The Polish Research Centre (Polski Ośrodek Naukowy), 1964.
30. *Ramię Pancerne 2 Polskiego Korpusu*, tekst J. Bielatowicz, proj. okł. i oprac. graf. S. Gliwa, Rzym: Wydawnictwo Referatu Kultury i Prasy 2 Warszawskiej Dywizji Pancерnej, 1946.

Sygn. AE/SG-O/XVIII

Druki Oficyny Stanisława Gliwy

31. Rostworowski J., *Opatowa Anna. Trzy ballady*, proj. okł., ukł. graf. i druk S. Gliwa, Londyn: „Wiadomości”, 1962.
32. Rostworowski J., *Opatowa Anna. Trzy ballady*, proj. okł., ukł. graf. i druk S. Gliwa, wyd. 2 popr., Londyn: „Wiadomości”, 1962.
33. Rostworowski J., *Poezje. 1958–1960*, il. M. Rostworowski, proj. okł., ukł. graf. i druk S. Gliwa, Londyn: Wydawnictwo „Wiadomości”, 1963.
34. Rostworowski J., *Słowik i miecz. Wiersze*, il. A. Werner, Southend-on-Sea 1966.
35. Rożycki E., *Obrachunek włodarzy. Opowieść o wrześniu*, proj. okł. S. Gliwa, Londyn: Atlas Publishers and Distributors, 1951.

Sygn. AE/SG-O/XIX

Druki Oficyny Stanisława Gliwy

36. *Sarmacja*, komentarze, przyp., tłum. i przygot. do druku B. Deresiewicz, przedśl. A. Janta, tłum. E. Jędrkiewicz, K. Mackenzie, ukł. graf. S. Gliwa, Toruń: Oficyna Drukarska Książnicy Miejskiej im. Mikołaja Kopernika, 1992.
37. *Stała Konferencja Muzeów i Bibliotek Polskich na Zachodzie. Międzybiblioteczne Sympozjum III*, il. S. Gliwa, Londyn: Biblioteka Polska POSK, 1983.
38. Sukiennicka H., *Czarne i białe. Rysunki*, przedm. M. Bohusz-Szysko, oprac. graf. i druk S. Gliwa, Londyn – Southend-on-Sea: Społeczność Akademicka Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, Oficyna Stanisława Gliwy, 1968.
39. Sukiennicka H., *Black and White. Drawings*, introd. by M. Bohusz-Szysko, London: Stanisław Gliwa for the Academic Community of the Wilno Stefan Batory University, 1968.
40. Superville J., *Wół i osioł u złołka*, tłum. T. Terlecki, posł. T. Zakrzewski, il. A. Kossowski, Toruń: Towarzystwo Bibliofilów im. J. Lelewela, 1989.

Sygn. AE/SG-O/XX

Druki Oficyny Stanisława Gliwy

41. Wańkiewicz M., *Bitwa o Monte Cassino*, t. 1, oprac. graf. S. Gliwa, proj. okł. R. Szomański, R. Nowicki, Rzym–Mediolan: Wydawnictwo Oddziału Kultury i Prasy 2 Polskiego Korpusu, 1945.
42. Wańkiewicz M., *Bitwa o Monte Cassino*, t. 3, oprac. graf. S. Gliwa, L. Haar, Z. Haar, Rzym: Wydawnictwo Oddziału Kultury i Prasy 2 Polskiego Korpusu, 1947.
43. Wańkiewicz M., *Było to pod Monte Cassino*, proj. okł. S. Gliwa, Londyn: Komitet Obchodu Dziesięciolecia Bitwy o Monte Cassino, 1954.

Sygn. AE/SG-O/XXI
Druki Oficyny Stanisława Gliwy

44. Wańkowicz M., *Wrzesień żagwiący*, proj. obwol. i rys. mapy S. Gliwa, Londyn–Rzym: Gryf Publications, 1947.
45. Wierzyński K., *Wybor wierszy powojennych*, proj. okł. S. Gliwa, Londyn: Polska Fundacja Kulturalna, 1969.
46. Zahorska S., *Ofiara*, il. F. Topolski, druk S. Gliwa, Mabledon Park: Społeczność Akademicka Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, Oficyna Stanisława Gliwy, 1955.

Spuścizna Stanisława Gliwy w Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu

Wieloletnia współpraca Stanisława Gliwy ze środowiskiem bibliofilskim i bibliotekarskim Torunia, spowodowała, że w rok po jego śmierci (1987) zorganizowana została w Książnicy Miejskiej w Toruniu wystawa dorobku wydawniczego Oficyny, a następnie ukazało się kilka druczków z nią związanych. Na wernisażu obecna była Maria Gliwa, która zdecydowała przekazać do Książnicy spuścizny po mężu.

Podstawową część kolekcji stanowią książki, albumy oraz druki okolicznościowe oznaczone sygnetem Oficyny Stanisława Gliwy (ok. 200 jednostek): druki zwarte, ciągłe i ulotne, makiety, projekty i drobne odbitki drukarskie tworzące oficjalną kolekcję sztuki drukarskiej. Wśród 28 książek Oficyny wyróżniają się: Władysława Broniewskiego *Komuna paryska* (1975), Jana Rostworowskiego *Opatowa Anna* (1962), czy poezje Anny Frajlich, Aleksandra Janty, Wacława Iwaniuka, opowiadania Stefani Zahorskiej *Ofiara* (1955), wspomnienia Edwarda Raczyńskiego *Rogalin i jego mieszkańcy* (1964), antologia liryki japońskiej *Godzina dzikiej kaczki* w opracowaniu Janty (1966) oraz książki Mieczysławy Urbańskiej, Wawrzyńca Czereśniewskiego, tom poświęcony Samuelowi Tyszkiewiczowi, pięknie wydany zbiór *Strof o malarstwie* Bronisława Przyłuskiego (1953) i efektowna teka rysunków Mariana Bohusza-Szyszko. Poza tym liczne książki obce drukowane u Gliwy: francuskie, angielskie, holenderskie, niemieckie i węgierskie. Księgozbiór uzupełniają malowane projekty kart tytułowych i okładek oraz plakatów i map. Razem tworzą one warsztat koncepcyjnej pracy nad książką. Kolekcja zawiera ponadto oryginalne rysunki ołówkowe drukarza, szkice, w tym wiele portretów z lat 1940–1941 z Rosji Sowieckiej, scen batalistycznych z lat 1942–1944 oraz późniejsze katalogi wystaw, fotografie, pamiątki.

Ważną częścią archiwum są liczne przykłady druków okolicznościowych. Zaproszenia, prospekty, programy zdobione są często odpowiednio tematycznie dobranymi linorytami. Na szczególną uwagę zasługują reprezentowane w zbiorze życzenia świąteczne. Okolicznościowe ilustracje i zdobniki, teksty w języku polskim i angielskim oraz sygnety oficyny harmonijnie współgrają ze sobą tworząc małe arcydzieła sztuki drukarskiej i graficznej. Rozsyłane były one do rodziny, przyjaciół i kolekcjonerów. Nigdy nie były sprzedawane. Innym rodzajem druków okolicznościowych są tzw. *keepsakes* — jednostronnie zadrukowane karty, składane i drukowane ręcznie przez gości Oficyny i Gliwów na pamiątkę pobytu w ich domu. Integralną częścią materiałów drukowanych są linoryty S. Gliwy — ok. 260 klocków. Ich wielość, różnorodność, oryginalność treści i artystycznego wyrazu zostały ukazane w albumie pt. *Prace graficzne Stanisława Gliwy* (1997).

Do części zbioru, która bezpośrednio wiąże się z życiem S. Gliwy należy korespondencja. Obejmuje ona listy ponad stu autorów z różnych krajów Europy, Kanady i Ameryki. Nazwiska adresatów są na ogół znane i znaczące w społeczności emigracyjnej np. Jan Bielatowicz, Józef Czapski, Jerzy Giedroyc, Waław Iwaniuk, Jan Kuglin, Aleksander Janta, Bolesław Leitgeber, Edward Raczyński, Jan Rostworowski Tymon Terlecki i inni, a z Polski: Andrzej Kłossowski, Jan Dunin, Edmund Puzdrowski. Większość korespondencji została uporządkowana w teczkach. Teczki Wańkowicza i Szukalskiego zawierają ponadto fotografie, druczki ulotne i rysunki. Materiały tej części zbioru uzupełniają wycinki prasowe. Są wśród nich artykuły związane tematycznie z zainteresowaniami samego S. Gliwy, odbitki kserograficzne artykułów dotyczących jego Oficyny, dwa czasopisma z podobizną S. Gliwy z lat 1946 i 1970 oraz kilka jego artykułów. Zbiór wycinków prócz drobnych rzeczy z prasy wojskowej, wojennej, obejmuje głównie lata 1946–1986 i jest uporządkowany chronologicznie. Ponadto, w osobnej teczce, zebrane zostały przez żonę nekrologi i wspomnienia pośmiertne.

Drugi zespół daru stanowi biblioteka Stanisława Gliwy — książki i czasopisma nabyte lub otrzymane od przyjaciół. Spośród ok. 400 wol. można wyodrębnić pewne grupy tematyczne. Dość licznie reprezentowana jest historia Polski, a szczególnie wojska polskiego i jego udziału w II wojnie światowej. Z tej grupy wydzielić można pozycje dotyczące szlaku bojowego 2. Brygady Karpackiej oraz bitwy o Monte Cassino. Obok opracowań naukowych tematykę tą ukazują albumy oraz literatura wspomnieniowa. Bogato reprezentowana jest w zbiorze literatura piękna. Stanowią ją przedruki klasyków literatury polskiej oraz utwory pisarzy emigracyjnych. Na szczególną uwagę zasługują pozycje stanowiące kanon lektur szkolnych dla doksztalających się żołnierzy polskich wydane m.in. w Edynburgu, Glasgow, Jerozolimie, Londynie czy w Palestynie. Ostatnią grupą zespołu są czasopisma. Ponad dwadzieścia tytułów to najczęściej pojedyncze numery lub roczniki pism wojskowych. Cenne są przede wszystkim te z lat czterdziestych, odbijane na powielaczu w Rzymie, Hanowerze, Fryburgu, Palestynie czy Paryżu, takie jak: „Sitwa”, „Taran”, „Znak”, a także przykłady czasopism wydawanych od lat czterdziestych jak np. „Orzeł Biały” (Londyn), „Kultura” (Paryż) czy „Czwartek Pancerny” (Londyn). Wydaje się, że nawet te pojedyncze numery czasopism czy prasy codziennej mogą być niekiedy cennymi przykładami rozwoju czasopiśmiennictwa polskiego na emigracji.